

АСОЦІАЦІЯ МІСТ УКРАЇНИ

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ

вул. Січових Стрільців, 73, 11 поверх, м. Київ, Україна, 04053
Тел/факс: (+38 044) 4862878, 4862841, 4862812, 4863070, 4862883
E-mail: info@auc.org.ua www.auc.org.ua

№ 5-738
від 13 грудня 2019 року

**Голові Комітету Верховної Ради
України з питань фінансів,
податкової та митної політики
Гетманцеву Д.О.**

Щодо законопроектів 2501, 2502, 2503

Шановний Даниле Олександровичу!

На розгляді у Комітеті з питань фінансів, податкової та митної політики знаходиться проект Закону України «Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо удосконалення механізму справляння акцизного податку при реалізації тютюнових виробів)» від 27.11.2019 № 2501 (далі – Законопроект № 2501) та проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо удосконалення механізму справляння акцизного податку при реалізації тютюнових виробів)» від 27.11.2019 № 2502.

Законопроекти №№ 2501, 2502 є системно пов'язаними із проектом «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо удосконалення механізму справляння акцизного податку при реалізації тютюнових виробів)» від 27.11.2019 № 2503 (далі – Законопроект № 2503).

В комплексі Законопроекти №№ 2501, 2502 та 2503 передбачають реформування системи оподаткування акцизним податком на роздрібний продаж в частині оподаткування тютюнових виробів і визначити платниками акцизного податку на роздрібний продаж підакцизних товарів, а саме тютюнових виробів, суб'єкти господарювання оптової торгівлі підакцизних товарів замість суб'єктів роздрібною торгівлі та подальший розподіл надходжень акцизного податку з реалізації тютюнових виробів, тютюну та/або промислових замінників тютюну у оптовій та/або роздрібній торгівлі між бюджетами місцевого самоврядування на основі часток визначених центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику.

Законопроектами №№ 2501, 2502 пропонується аби запропоновані зміни набрали чинності з 01 січня 2020 року. Звертаємо увагу на те, що це не узгоджується з вимогами пп. 4.1.9 п. 4.1 ст. 4 ПКУ, яким визначено принцип стабільності податкового законодавства України. За його змістом зміни до будь-яких елементів податків та зборів не можуть вноситися пізніше як за шість місяців до початку нового бюджетного періоду, в якому будуть діяти нові правила та ставки. Податки та збори, їх ставки, а також податкові пільги не можуть змінюватися протягом бюджетного року.

Розробники пакету законопроектів вказують про значний тіньовий ринок роздрібною продажу та про збільшення доходів місцевих бюджетів у разі впровадження відповідних змін. Разом з тим, це може відбутися за умов легалізації

діяльності одночасно оптового та роздрібного ринку. Однак цей пакет законопроектів не вирішує питання детінізації цих ринків.

Асоціація звертає увагу на **ризик впровадження та подальшого функціонування запропонованої системи** оподаткування акцизним податком на роздрібний продаж в частині оподаткування тютюнових виробів і **як наслідок зменшення надходжень податку до місцевих бюджетів**, зокрема такі:

відсутність дієвих механізмів забезпечення зменшення обсягів нелегального продаж тютюнових виробів, тютюну та/або промислових замінників тютюну у оптовій та/або роздрібній торгівлі;

виникнення нових схем мінімізації податкових зобов'язань та/або ухилення від оподаткування оптовиками (є імовірність, що певний обсяг торгівлі «перейде у тінь»);

нерівномірність протягом року надходжень акцизного податку до місцевих бюджетів та затягування процесу розподілу коштів (у разі втручання КМУ у визначення часток бюджетів), що підвищує імовірність утворення аритмічного помісячного розподілу бюджетних асигнувань, негативно позначатиметься на плануванні доходів та видатків місцевих бюджетів, накопичення боргів із заробітної плати, за енергоносії, невиконання ряду інших необхідних робіт тощо;

відсутність автоматизованої системи електронного контролю за виробництвом та обігом тютюнових виробів;

відсутній механізм перерахунку у грошові одиниці тютюнової продукції, що підлягає оподаткуванню, вираженої у показниках кількості продукції (штуки, тони і т.п.) для визначення податкового зобов'язання;

додаткове функціональне навантаження на Державну казначейську службу України (далі – ДКСУ) та Державну податкову службу України (далі – ДПС), відсутність відповідного програмного забезпечення для розподілу акцизного податку, проблеми обміну інформацією між ДКСУ та ДПС, що негативно позначатиметься на оперативності та прозорості процесу розподілу коштів;

складний порядок здійснення розрахунків та обміну інформацією між роздрібниками, оптовиками, ДПС, ДКСУ та ОМС;

несправедливість розподілу ресурсу між всіма органами місцевого самоврядування базового рівня (місто, ОТГ, селище, село) через складність реалізації нової системи зарахування до бюджетів місцевого самоврядування (місто, ОТГ, селище, село).

Окрім цього такі елементи реформування як впровадження автоматизованої системи електронного контролю за виробництвом та обігом тютюнових виробів, а також впровадження на рівні ДКСУ та ДПС автоматизованої системи розподілу надходжень від акцизу між бюджетами місцевого самоврядування з можливістю обміну даними всіма суб'єктами процесу є такими, що впроваджуються шляхом внесення змін і/або розроблення підзаконних нормативно-правових актів. Тобто запропонована система є недоопрацьованою та незавершеною. В той же час, розробка та впровадження підзаконних нормативно-правових актів щодо функціонування такої системи може призвести до ще більших негативних наслідків.

Асоціація міст України з метою мінімізації ризиків та забезпечення наявності дієвих інструментів у органів місцевого самоврядування щодо зменшення обсягів нелегального продажу тютюнових виробів, тютюну та/або промислових замінників тютюну у оптовій та/або роздрібній торгівлі пропонує надати доступ органам місцевого самоврядування до бази даних ДПС «Податковий блок» на виконання діючих норм пп.12.3.3 п.12.3 ст. 12 Податкового кодексу України.

Крім того, у зв'язку з набуттям чинності Законів України № 128 та №129 (щодо детінізації розрахунків у сфері торгівлі та послуг), які посилюють контроль в сфері роздрібного продажу товарів з використанням касових апаратів, запропоновані зміни системи оподаткування тютюнових виробів є недоцільними.

Асоціація міст України не підтримує проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо удосконалення механізму справляння акцизного податку при реалізації тютюнових виробів)» від 27.11.2019 № 2501, проєкт Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо удосконалення механізму справляння акцизного податку при реалізації тютюнових виробів)» від 27.11.2019 № 2502 та системно пов'язаний з ними проєкт Закону України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України (щодо удосконалення механізму справляння акцизного податку при реалізації тютюнових виробів)» від 27.11.2019 № 2503.

З повагою

Виконавчий директор

О.В. Слобожан